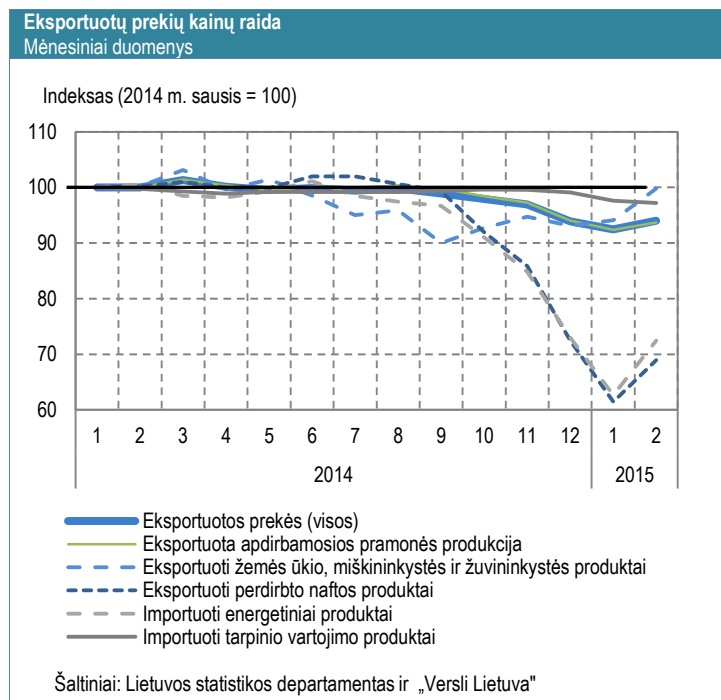
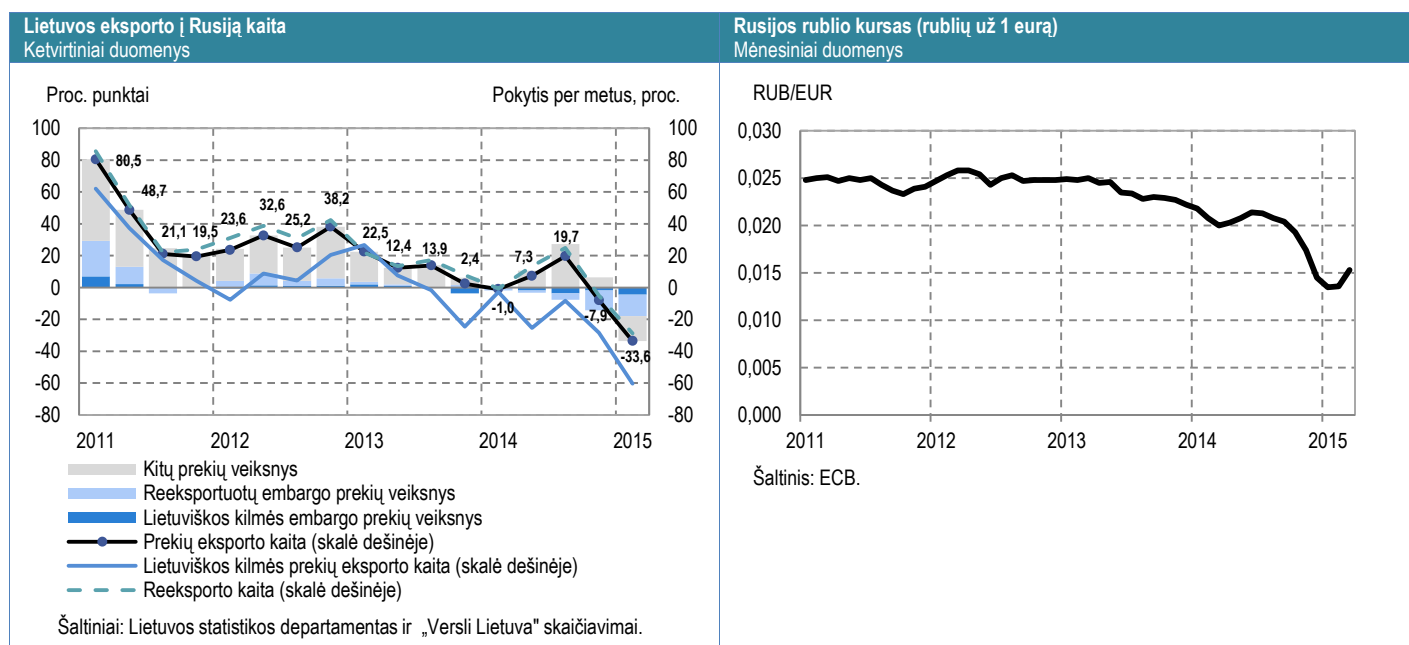

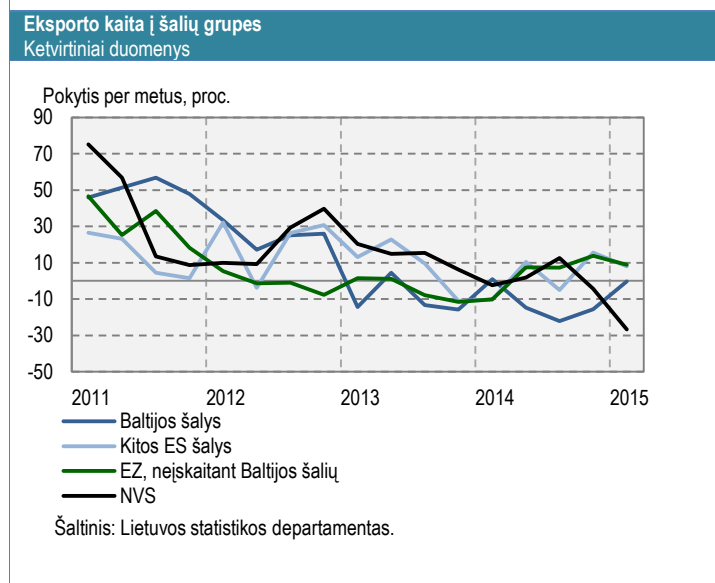
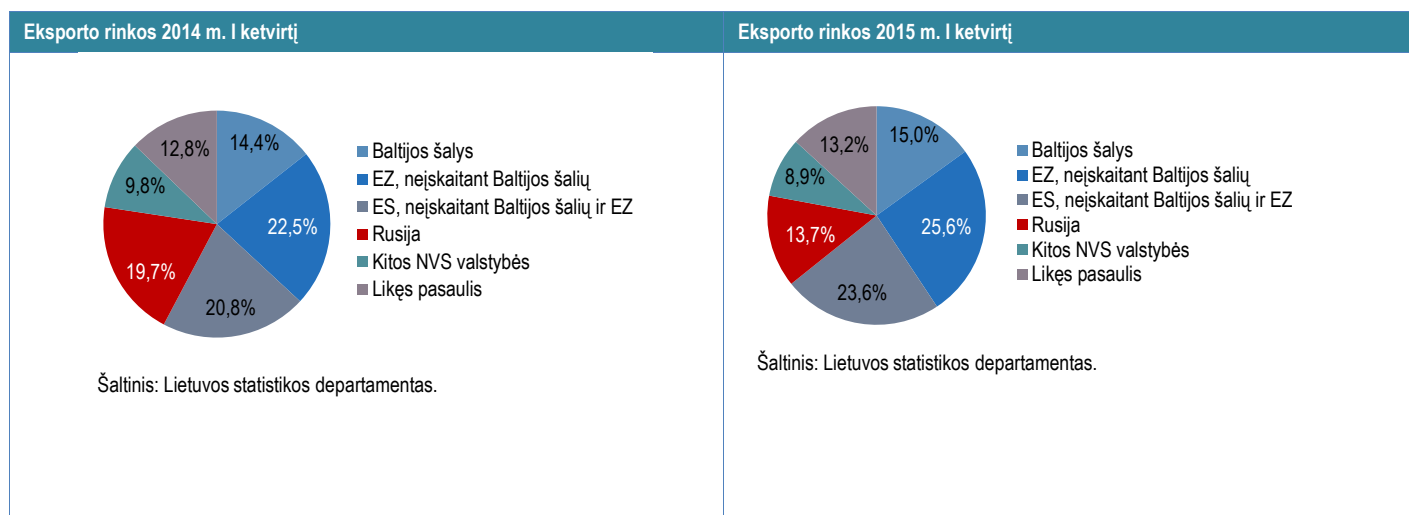
► Eksportuojamų produktų kainos mažėjo maždaug nuo 2014 m. antros pusės ir ši tendencija vis stiprėjo. Neigiamą kainų pokytį 2015 m. pradžioje skatino energetinių produktų (naftos ir kitų žaliavų) pasiūlos–paklausos konjunktūrą. Naujausiais Lietuvos statistikos departamento paskelbtais duomenimis (2015 m. vasario mėn.), eksportuota apdirbamosios pramonės produkcija buvo 6,3 proc. pigesnė negu prieš metus. Tai rodo, kad vidutinė Lietuvos įmonė gavo mažiau pajamų už vieną užsienio rinkose parduotų produktų vienetą. Panašu, kad pigesnės žaliavos bent iš dalies kompensavo minėtą pajamų sumažėjimą ir 2015 m. pradžioje užsienio rinkose parduotos produkcijos kiekiai nemažėjo. Kaip rodo 2015 m. sausio–vasario m. duomenys, bendras eksportas (įskaitant reeksportą) palyginamosios kainomis buvo iš esmės toks kaip prieš metus (mažėjo 0,1 proc.) ir atsižvelgus į tendencijas pagrįstai galima tikėtis, kad 2015 m. pirmąjį ketvirtį šis rodiklis buvo teigiamo pokyčio zonoje.

► **2015 m. pirmąjį ketvirtį Lietuvos eksporto į Rusiją vertė sumažėjo 33,6 proc., palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, tai buvo didžiausias metinis sumažėjimas per daugiau kaip penkis metus (nuo 2009 m. trečio ketvirčio).** Tai lėmė keli svarbūs veiksniai. Pirmas veiksnys, nuo 2014 m. rugpjūčio mėn. Rusijos įvesti importo draudimai daugumai maisto ir žemės ūkio produkcijos iš ES, JAV ir tam tikrų kitų valstybių. Antras veiksnys, Rusijos tarnybų taikomas Lietuvos vežėjų veiklos suvaržymas (pvz. 2014 m. pabaigoje pradėtos taikyti išplėstinės Lietuvos vilkikų patikros). Trečia svarbus veiksnys – sparčiai suprastėjusi Rusijos makroekonominė aplinka bei reikšmingai mažėjęs rublio kursas. Kaip rodo naujausi duomenys būtent pastarasis veiksnys lėmė daugiau negu pusę prekybos vertės su Rusija sumažėjimo, tokia išvada darytina ir dėl to, kad embargo nepaveiktos prekės lėmė daugiau negu pusę visos Rusijos vertės sumažėjimo.

► **Dėl sparčios eksporto į Rusiją (ir kitas NVS šalis) vertės mažėjimo reikšmingai pakito Lietuvos eksporto rinkų svoris.** 2015 m. I ketv. palyginti su laikotarpiu prieš metus į Rusiją buvo eksportuota 13,7 proc. visos prekių eksporto vertės, tai net 6 proc. p. mažiau negu buvusi dalis prieš metus (19,7 proc.). Kitos NVS šalys 2015 m. pirmąjį ketvirtį taip pat turėjo mažesnę dalį bendro Lietuvos eksporto – 8,9 proc. (palyginti su 9,8 proc. prieš metus). 2015 m. pirmąjį ketvirtį eksportas daugiausia didėjo į euro zonos šalis (neįskaitant Baltijos šalių), taip pat į kitas euro zonai nepriklausančias ES šalis (atitinkamai 9,0 ir 8,1 proc. per metus). Būtent į šias rinkas labiausiai padidėjo Lietuvos eksporto svoris. Bendrai į ES 2015 m. pirmąjį ketvirtį buvo eksportuojama 64,2 proc. Lietuvos eksporto, o prieš metus ši dalis sudarė 57,7 proc.

Eksporto kaita ir vertė

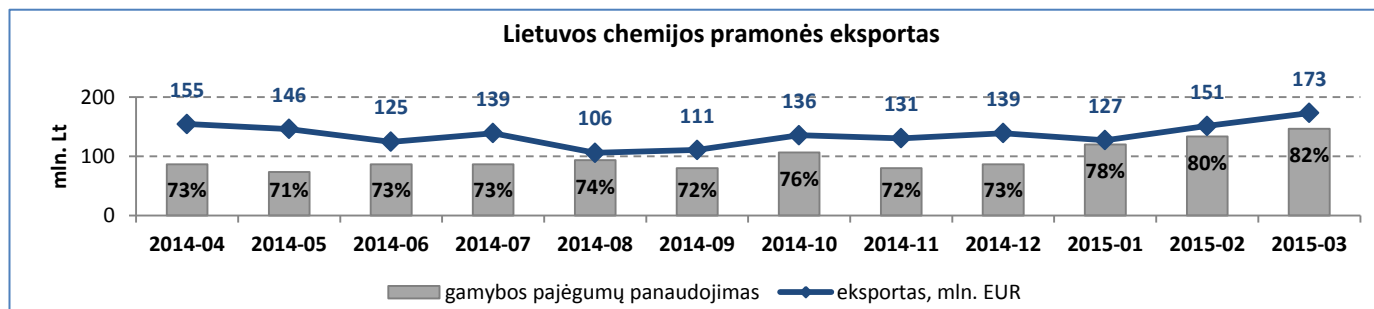
Laikotarpis	(vieno ketvirčio pokytis) 2015 I ketv., palyginti su		(dvių ketvirčių pokytis) 2014 IV ir 2015 I ketv., palyginti su		(keturių ketvirčių pokytis) 2014 II ketv. – 2015 I ketv., palyginti su	2015 I ketv. eksporto vertė, mlrd. Eur
	2014 I ketv.	2014 IV ketv.	2013 IV ir 2014 m. I ketv.	2014 II ketv. ir 2014 III ketv.	2013 II ketv. – 2014 I ketv.	
Prekės						
Liet. kilmės prekių	-3,8%	-17,2%	-2,1%	-4,3%	-2,5%	3,0
– naftos produktų	-20,6%	-38,9%	-19,1%	-21,5%	-19,8%	0,6
– kitų prekių	0,9%	-9,7%	4,2%	2,2%	5,1%	2,5
Reeksportas	-5,2%	-23,7%	0,1%	-10,2%	5,8%	2,1
Visas prekių eksportas	-4,4%	-20,0%	-1,2%	-6,9%	0,9%	5,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

III. EKSPORTAS PAGAL PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

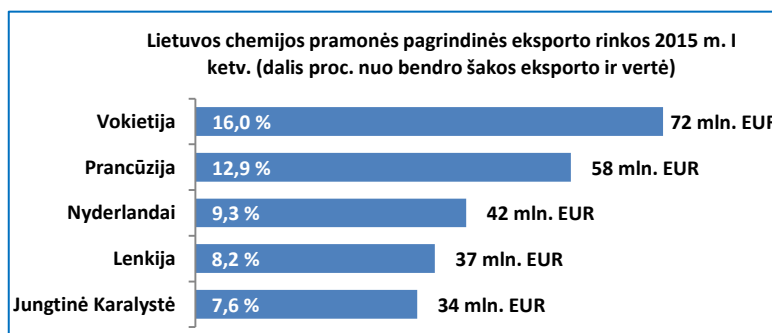
► Vertinant pagal pramonės sektorius, prie lietuviškos kilmės prekių 2015 m. I ketv. augimo labiausiai prisidėjo chemijos pramonės eksportas, padidėjęs 13,2 proc. arba 52,5 mln. EUR, dėl išaugusio fosfatų ir azoto trąšų eksporto. Ženkliai prisidėjo ir tabako pramonės eksportas, išaugęs 53,7 proc. arba 27,9 mln. EUR, tokį augimą lėmė pagrindinio Lietuvos rūkalų gamintojo didėjusi gamyba, siekiant kompensuoti Nyderlanduose uždarytos gamyklos (priklaususios tai pačiai bendrovei) gamybos pajėgumus. Toliau augo baldų pramonės eksportas, nagrinėjamu laikotarpiu, padidėjęs 7,2 proc. arba 19,6 mln. EUR. O labiausiai, nagrinėjamu laikotarpiu, mažėjo (neskaitant naftos produktų) maisto pramonės eksportas – 11,6 proc. arba 51,3 mln. EUR, dėl smukusio sūrių eksporto bei mažėjusių pieno produktų kainų, taip pat žemės ūkio produktų eksportas, mažėjęs 26,5 proc. arba 51,3 mln. EUR. Toliau detaliau apžvelgta keli reikšmingus raidos pokyčius patyrę sektoriai.

CHEMIJOS PRAMONĖ

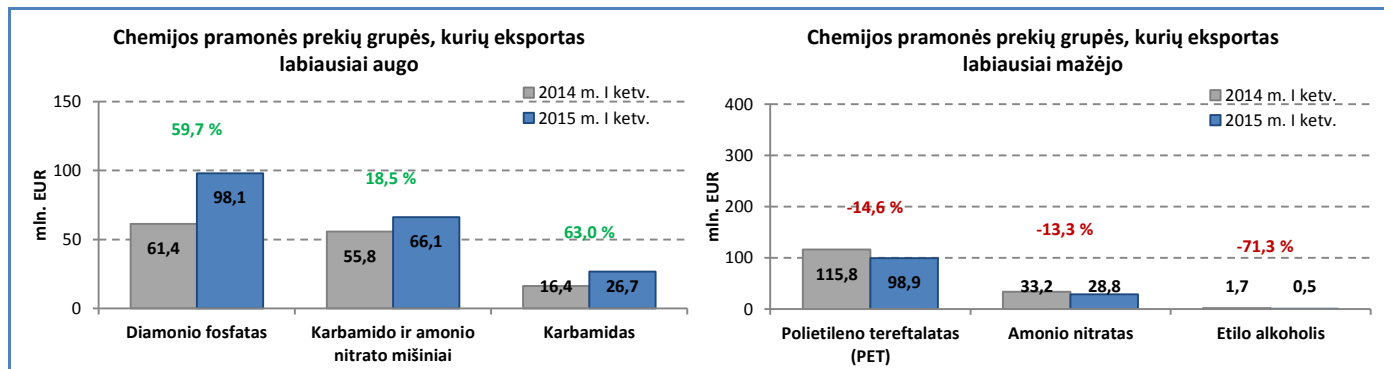

► Chemijos pramonės eksporto vertė 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., augo 13,2 proc. arba 52,5 mln. EUR iki 451,6 mln. EUR. Tokiam augimui didžiausią įtaką darė 55,1 mln. EUR arba 27,1 proc. padidėjusi trąšų eksporto vertė, o labiausiai mažėjo pirminės formos plastikų eksportas – 17,1 mln. EUR arba 14,2 proc.

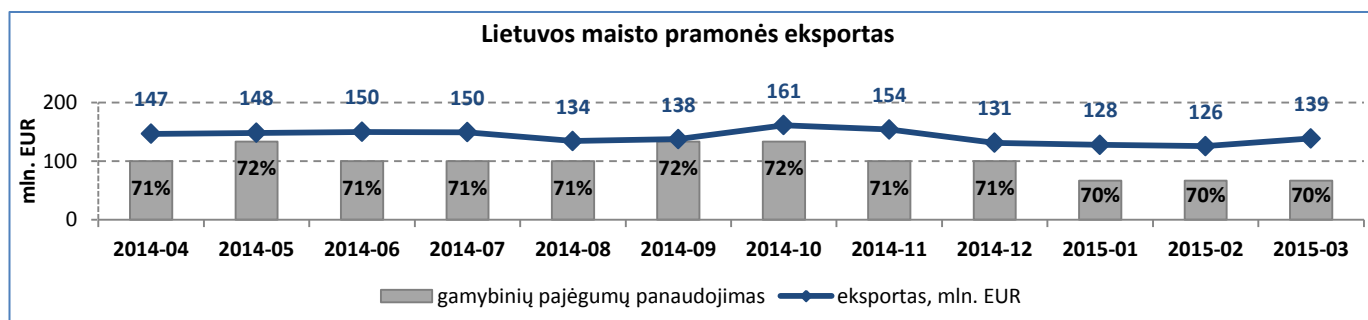
► Trąšų eksporto augimui didžiausią įtaką darė diamonio fosfatų eksportas, augęs net 59,7 proc. arba 36,7 mln. EUR. Šių trąšų eksporto kiekiai, palyginti su 2014 m. I ketv. išaugo 11,7 proc., o vidutinė eksporto kaina padidėjo beveik 43 proc. Pozityvios tendencijos prognozuojamos globalioje fosfatų rinkoje visiems 2015 m. dėl augančios paklausos šioms trąšoms, taip pat mažo atsargų lygio, santykinai stabilių kainų bei pingančių žaliavų. Maroko „OCP“ – didžiausio pasaulyje fosfatų eksportuotojo – atstovai taip pat teigia, kad fosfatų rinka yra pagyvėjimo stadijoje ir teigiami veiksniai turėtų užgožti laikinus svyravimus rinkoje. Lietuvos fosfatinių trąšų gamintoja šiuo metu daugiau gamina į sandėlius, kadangi tikisi pardavimų augimo prieš rudens sezoną bei geresnių metų nei 2014 m. Prie lietuviškų trąšų eksporto augimo 2015 m. I ketv. ženkliai prisidėjo ir azoto trąšų eksportas, padidėjęs 14,3 proc. arba 19 mln. EUR. Nagrinėjamu laikotarpiu 96,8 proc. visų lietuviškų trąšų eksporto teko ES valstybėms.

► 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., pirminės formos plastikų eksporto mažėjimui didžiausią įtaką darė polietileno tereftalatas (PET), kurio eksporto vertė smuko 16,9 mln. EUR arba 14,6 proc. Tokį mažėjimą lėmė per metus 18,9 proc. sumažėjusi vidutinė eksporto kaina, tuo tarpu eksportuojami kiekiai padidėjo 6 proc. 2015 m. pradžioje PET kainos mažėjimą Europoje lėmė smukusios naftos kainos, PET perteklius rinkoje, kurį dar labiau didino naujos gamyklos Jungtinėje Karalystėje ir Belgijoje, taip pat stabilus importas iš Azijos gamintojų. Reaguodami į susidariusią situaciją Europos gamintojai mažino pajėgumo panaudojimo lygį ir laukė kol kainos pasieks dugną. Tai įvyko vasario mėnesį, kuomet naftos kainos pradėjo augti, o silpnėjantis Eurasis mažino importo srautus iš Azijos. PET paklausa ir kainos ženkliau maždaug balandžio mėn., kuomet plastikinės taros gamintojai ėmė pirkti žaliavą pavasario-vasaros sezonui. Šiuo metu paklausa PET Europos rinkose yra normali, tačiau dėl silpno importo iš Azijos bei Europos gamyklų žemo pajėgumų panaudojimo lygio, kainų augimas prognozuojamas ir gegužės mėnesį, todėl antrąjį šių metų ketvirtį tikėtini geresni eksporto rezultatai.

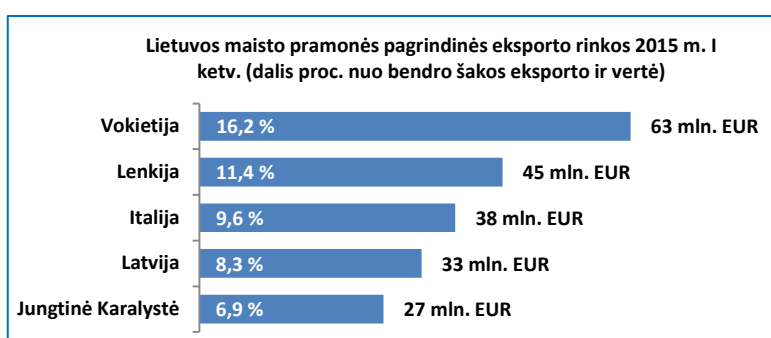

MAISTO PRAMONĖ

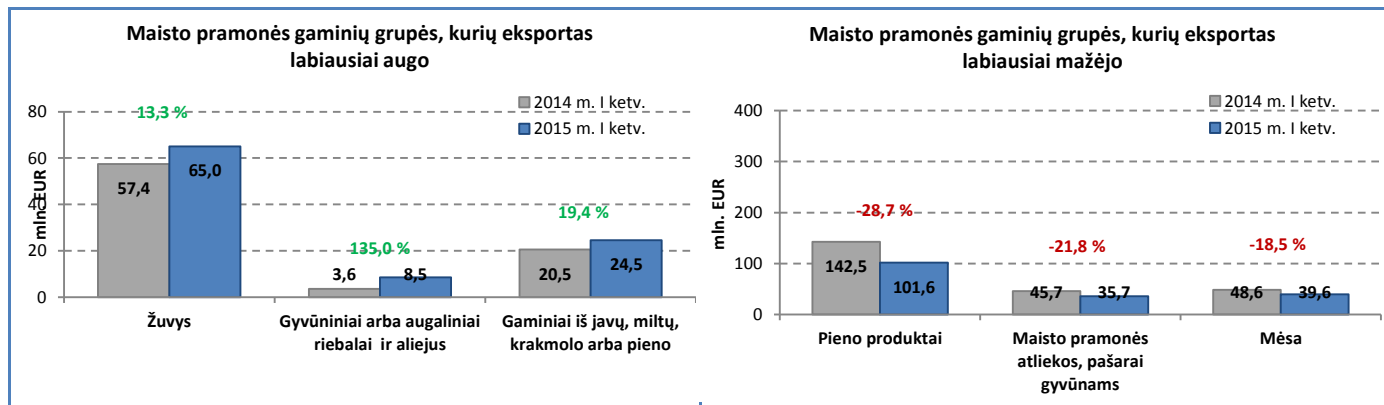

► Maisto pramonės eksportas 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., mažėjo 11,6 proc. arba 51,3 mln. EUR iki 392,2 mln. EUR. Tokį mažėjimą daugiausia lėmė 40,9 mln. EUR arba 28,7 proc. smukęs pieno produktų eksportas, o labiausiai išaugo žuvų – 7,6 mln. EUR arba 13,3 proc. bei riebalų ir aliejaus – daugiau kaip dvigubai arba 4,9 mln. EUR, eksportas.

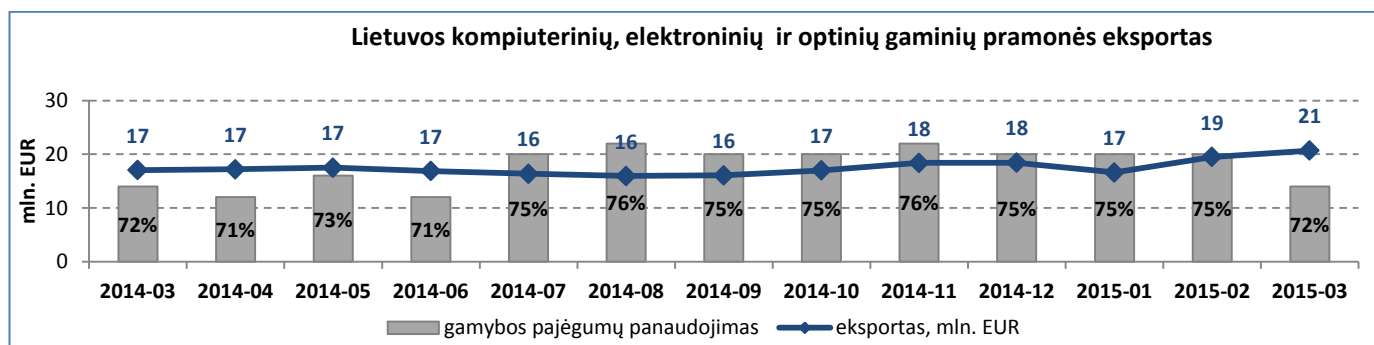
► Pieno produktų eksporto mažėjimui didžiausią įtaką darė sūrių ir varškės eksportas, smukęs 47,7 proc. arba 35 mln. EUR pagrindė dėl eksporto mažėjimo į Rusijos rinką (dėl taikomo embargo) – 99,6 proc. arba 40,1 mln. EUR. 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv. sūrių dalis lietuviškų pieno produktų eksporte sumažėjo nuo 51,6 proc. iki 37,8 proc. Apie 93 proc. visų sūrių eksporto 2015 m. I ketv. sudarė trys grupės: 1. Mozzarella ir sūriai, kurių riebumas ne didesnis kaip 40 proc. 2. Sūriai, kurių neriebalinės medžiagos vandens masė 47-52 proc. ir 3. Sūriai, kurių neriebalinės medžiagos vandens masė 52-62 proc. Pirmos grupės sūriai daugiausia eksportuojami į Italiją, jų eksporto kaina per metus sumažėjo 21,7 proc., tačiau kiekiai išaugo 7,8 proc. Apie 87 proc. trečios grupės sūrių būdavo eksportuojama į Rusijos rinką, šių sūrių eksporto kainos per metus smuko 17,4 proc., o eksporto kiekiai mažėjo net 84,6 proc. Antros grupės sūrių apie 75 proc. tekdavo Rusijos rinkai, jų eksporto kaina per metus smuko 11 proc., o eksporto kiekiai susitraukė 45,7 proc. Nagrinėjamu laikotarpiu labiausiai išaugusi rinka lietuviškiems sūriams buvo JAV, augimas sudarė 7,5 karto arba 3,1 mln. EUR. Kitų pieno produktų eksporto vertė taip pat mažėjo, pieno eksportas smuko 7,7 proc. arba 2,2 mln. EUR, pieno miltų – 29,6 proc. arba 7,2 mln. EUR (pieno miltų eksporto kiekiai didėjo 17 proc., tačiau kaina per metus smuko net 40 proc.), augo tik tai sviesto eksporto vertė – daugiau kaip trigubai arba 7,6 mln. EUR. Pieno produktų kainų mažėjimą ES lėmė 2014 m. ženkliai padidėjusi pieno pasiūla, Rusijos sankcijos bei lėtėjantis Kinijos pieno produktų importas. Kainų smukimą šiek tiek kompensuoja pingantis euras bei gerėjantis ES pieno produktų eksportas. Prognozuojama, kad kainos stabilizuosis trečiajame metų ketvirtyje ir palaipsniui pereis į augimo stadiją, o primilžio kvotų panaikinimas didesnės įtakos šiais metais pieno produktų kainodarai nedarys.

► Žuvų eksporto augimui, 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., didžiausią įtaką darė 17,6 proc. arba 6,1 mln. EUR padidėjusi rūkytų lašišų eksporto vertė, kurioms didžiausia rinka nagrinėjamu laikotarpiu buvo Vokietija, jai teko apie 51 proc. šių produktų, o labiausiai išaugo Italijos rinka – 70,4 proc. arba 3,8 mln. EUR. Žuvų eksportas į Rusiją 2014 m. I ketv. sudarė apie 2,5 proc. viso žuvų eksporto arba tik 1,4 mln. EUR, o 2015 m. žuvų į šią šalį iš Lietuvos nebevežėme.

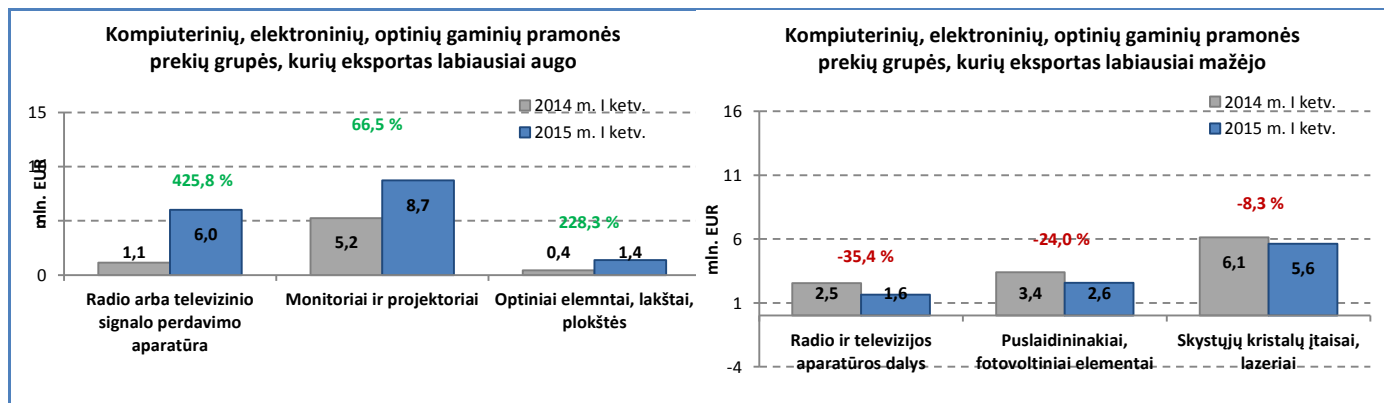
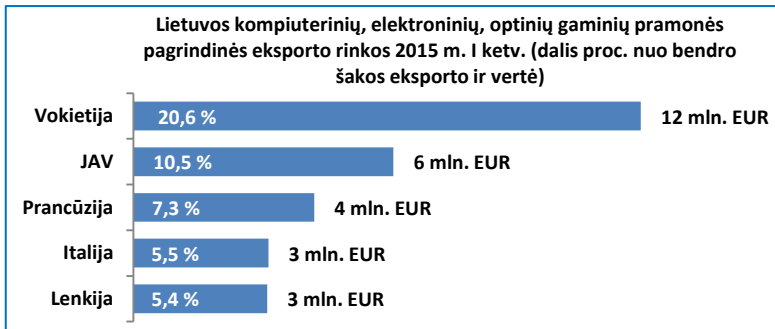
KOMPIUTERINIŲ, ELEKTRONINIŲ IR OPTINIŲ GAMINIŲ PRAMONĖ

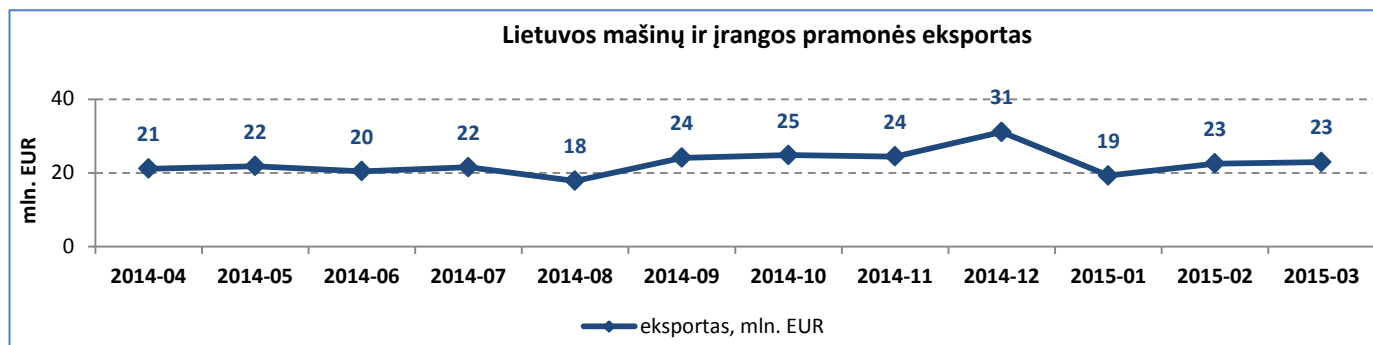
► Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių pramonės eksportas, 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., augo 20,8 proc. arba 9,8 mln. EUR ir sudarė 56,8 mln. EUR. Prie augimo labiausiai prisidėjo elektroninių gaminių pramonės eksportas augęs 30,7 proc. arba 7,6 mln. EUR, bei optinių gaminių pramonės eksportas didėjęs 9,6 proc. arba 2 mln. EUR.

► 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., elektroninių gaminių pramonės eksporto augimą labiausiai įtakoję 2,7 mln. EUR iki 2,8 mln. EUR išaugęs LCD televizorių eksportas į Vokietiją.

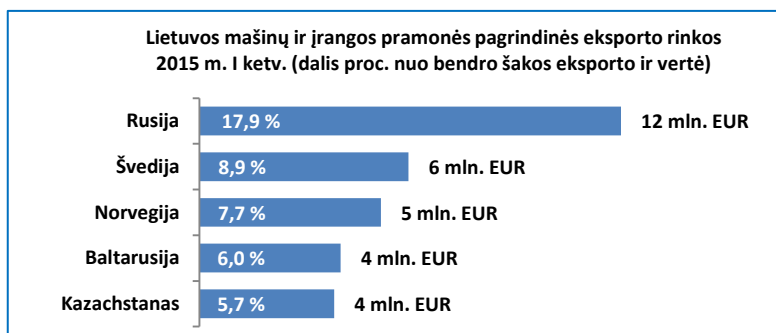
► 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., optinių gaminių eksporto augimą labiausiai įtakoję daugiau kaip trigubai arba beveik 1 mln. EUR padidėjęs prizmių, veidrodžių ir kitų neaptaisytų optinių elementų eksportas, kuriems pagrindinės eksporto rinkos 2015 m. I ketv. buvo Prancūzija, JAV, Vokietija ir Izraelis. Optinius komponentus gaminančios UAB „Altechna“ atstovų teigimu, tokį šių gaminių eksporto augimą lemia keletas veiksnių: 1. Prasideda keletas stambių mokslinių projektų Europoje, kuriems reikalinga lazerinė įranga ir optiniai komponentai 2. Auganti šių gaminių paklausa karinės ir medicininės pramonės šakose.

MAŠINŲ IR ĮRANGOS PRAMONĖ

► Lietuvos mašinų ir įrangos pramonės eksportas 2015 m. I ketv., palyginti su 2014 m. I ketv., augo 5,6 proc. arba 3,5 mln. EUR ir sudarė 64,8 mln. EUR. Labiausiai prie augimo prisidėjo centrifugų, filtravimo, valymo mašinų ir aparatų eksportas, padidėjęs daugiau kaip dvigubai arba 5,1 mln. EUR iki 9,6 mln. EUR, o labiausiai sumažėjo specialiosios paskirties įrenginių bei mašinų ir jų dalių eksportas, smukęs 27,3 proc. arba 1,9 mln. EUR.

► Centrifugų ir valymo mašinų ir aparatų eksporto augimui didžiausią įtaką darė daugiau kaip dvigubai arba beveik 5 mln. EUR išaugęs vandens valymo įrenginių eksportas, kuriems labiausiai didėjusios rinkos 2015 m. I ketv. buvo Kazachstanas, Rusija bei Lenkija.

Įmonės atstovai teigia, kad tai pirmas tokio masto projektas šioje šalyje, kuris turėtų būti užbaigtas šiais metais, jeigu pavyks išvengti problemų su atsiskaitymu. Sėkmingas projekto įgyvendinimas sudarys įmonei geresnes sąlygas imtis naujų projektų šioje šalyje. UAB „Traidenis“ taip pat dalyvauja nuotekų valymo modernizavimo projektuose Lenkijoje.

► Labiausiai mažėjo, nagrinėjamu laikotarpiu, specialiosios paskirties mašinų ir įrenginių (medienos presai, statybos mašinos ir įrenginiai ir pan.) dalių eksportas, smukęs 35 proc. arba 1,7 mln. EUR iki 3 mln. EUR. Labiausiai šių dalių eksportas mažėjo į Švediją – 45,1 proc. arba 0,9 mln. EUR bei Norvegiją – 97,7 proc. arba 0,7 mln. EUR.

